

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ХІРУРГІЇ ТА
ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА»
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

ДУ «Національний інститут хірургії та
трансплантології імені О.О. Шалімова»

НАМН України

протокол № 1 від 24 січня 2020 року.

Уведено в дію наказом директора

ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова»

НАМН України

від 27 січня 2020 року, № 24/1-Н

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В
ДУ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ХІРУРГІЇ ТА
ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМ.О.О. ШАЛІМОВА» НАМН УКРАЇНИ**

КИЇВ 2020

Дане Положення про організацію освітнього процесу (далі – Положення) в Державній установі «Національний інститут хірургії та трансплантології ім. О.О. Шалімова» Національної академії медичних наук України (далі - ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України) є основним нормативним документом, що визначає засади і принципи організації та здійснення освітньої діяльності, особливості формування освітніх програм, їх реалізації і науково-методичного супроводу, оцінювання результатів навчання, часу, прав та обов'язків учасників освітнього процесу в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України.

1. Загальні відомості та терміни

1.1. Освітній процес у ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України - це діяльність у сфері освіти, яку здійснює установа через систему організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти на певних освітніх або кваліфікаційних рівнях відповідно до Стандартів вищої освіти, освітніх програм та вимог безперервного професійного розвитку.

1.2. Освітня діяльність в НІХТ імені О.О. Шалімова здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», законодавства України, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також на підставі Статуту й нормативної бази ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України, інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, рекомендацій і стандартів, визначених документами Болонського процесу.

1.3. Метою освітньої діяльності ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України є підготовка на освітньо-науковому та науковому рівнях вищої освіти висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному і міжнародному ринках праці докторів філософії та докторів наук (здатних створювати сучасні наукові знання та інноваційні технології на благо людства), забезпечення післядипломної освіти лікарів в інтернатурі та безперервного розвитку фахівців медичної галузі для підприємств усіх форм власності, наукових і освітніх установ, органів державної влади и управління, створення умов для реалізації особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих здібностей. Таким чином, освітня діяльність ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України спрямована на відтворення інтелектуального потенціалу держави; забезпечення галузі охорони здоров'я та секторів національної економіки кваліфікованими фахівцями; формування моральних принципів та норм поведіння особистості.

1.4. Освітня діяльність в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України базується на засадах:

- автономії ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України в прийнятті самостійних рішень щодо організації освітнього процесу, визначенні його форм й методів навчання;
- забезпечення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності;
- здобувачецентрованого навчання;
- академічної свободи;
- академічної доброчесності;
- науковості та інноваційності ;
- демократичності, партнерства й соціальної відповідальності учасників освітнього процесу;
- доступності вищої освіти и рівності можливостей для всіх;
- сприяння навчанню впродовж життя.

1.5. Освітній процес у сфері вищої освіти в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України здійснюється з урахуванням визнаних в Європейському просторі вищої освіти та рекомендованих Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС) механізмів й процедур за навчальними планами та освітніми програмами із дотриманням вимог Стандартів.

1.6. Післядипломне навчання лікарів в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України передбачає первинну спеціалізацію випускників закладів вищої освіти в інтернатурі; навчання в лікарській резидентурі, клінічній ординатурі (іноземні громадяни); фахову підготовку лікарів на циклах спеціалізації; професійне медичне стажування за межами закладу охорони здоров'я, де працює медичний працівник; підвищення кваліфікації лікарів на циклах тематичного удосконалення та інших заходах безперервного професійного розвитку.

1.7. Безперервний професійний розвиток фахівців - процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття ними вищої освіти у сфері охорони здоров'я та післядипломної освіти в інтернатурі, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я та триває протягом усього періоду професійної діяльності, та підвищення кваліфікації у галузі публічного управління та адміністрування.

1.8. Післядипломна освіта лікарів в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України здійснюється згідно з чинним законодавством, «Порядком організації безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я у ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України».

1.9. Загальні моральні принципи й правила етичної поведінки осіб, які беруть участь в освітньому процесі ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України (далі - учасники освітнього процесу) визначає «Етичний кодекс працівників та осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України».

1.10. ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України надає учасникам освітнього процесу можливість безоплатно користуватися навчальними

приміщеннями, бібліотекою, навчальною, навчально-методичною й науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених «Правилами внутрішнього розпорядку ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України».

1.11. У Положенні терміни вживаються у значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність».

1.12. Мовою освітнього процесу в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України є державна мова. Застосування мов в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України визначається Законами України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про вищу освіту» та «Про освіту». ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України має право прийняти рішення про викладання однієї, кількох або всіх дисциплін, виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів англійською мовою, за умови що усі здобувачі освіти, які вивчають відповідні дисципліни, володіють англійською мовою. У разі якщо є письмове звернення від одного чи більше здобувачів, ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України забезпечує переклад державною мовою.

2. Види освіти та форми її здобуття в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України

2.1. ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України здійснює освітню діяльність з використанням визнаних державою видів освіти: формальної, неформальної та інформальної.

2.1.1. Формальна освіта - це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

2.1.2. Неформальна освіта - діяльність з підвищення власних знань та умінь, яка провадиться за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професій та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій (навчання на циклах тематичного удосконалення, курсах стажування, медичне стажування за межами закладу, де працює фахівець), а також організація та проведення тематичних шкіл, семінарів, науково-практичних конференцій, конгресів, симпозіумів, з їздів, симуляційних тренінгів, майстер-класів, курсів з оволодіння практичними навичками, дистанційного навчання, у тому числі з використанням електронних навчальних ресурсів тощо.

2.1.3. Інформальна освіта (самоосвіта) - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

2.1.4. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

2.2. Формами здобуття вищої освіти в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України є:

- інституційна (очна з відривом та без відриву від виробництва, мережева);
- дистанційна;
- дуальна.

2.2.1. Очна форма здобуття освіти - основний спосіб організації навчання здобувачів в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України, що передбачає проведення навчальних занять і практичної підготовки. Очна денна - основна форма здобуття вищої освіти з відривом від виробництва. Очна вечірня - форма здобуття вищої освіти без відриву від виробництва, але з наявністю відповідної кількості аудиторних годин переважно у вечірній час.

2.2.2. Мережева форма здобуття вищої освіти - спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти, завдяки якому оволодіння освітньою програмою відбувається у взаємодії ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України з іншими суб'єктами освітньої діяльності на договірних засадах і запроваджується за рішенням Вченої ради ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України.

2.2.3. Дистанційна форма здобуття вищої освіти - індивідуалізований процес здобуття освіти в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України, що відбувається в основному за опосередкованої інтерактивної взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно- комунікаційних технологій в окремих випадках (оголошення карантину, форс-мажорні обставини тощо). ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України у межах академічної автономії самостійно визначає способи організації й технології для дистанційного навчання. Під час організації дистанційного навчання кожен здобувач освіти має виконати індивідуальний навчальний план відповідно до нормативної бази ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України.

2.2.4. Дуальна форма здобуття освіти - спосіб організації навчання здобувачів денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах і організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору. Навчання на робочому місці передбачає виконання посадових обов'язків відповідно до трудового договору. Дуальна форма застосовується в ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України під час заочного циклу інтернатури та при організації виїзних циклів.

2.2.5. Виїзні цикли - проведення удосконалення підготовки слухачів шляхом виїзду на місцеві бази за заявками закладів охорони здоров'я.

Планування і проведення виїзних циклів у ДУ «НІХТ ім. О.О. Шалімова» НАМН України регламентує Положення про подальше удосконалення системи післядипломної підготовки лікарів (провізорів), затверджене наказом МОЗ України від 22.07.1993 № 166 (із змінами). У форматі виїзного циклу можуть проводитись цикли тематичного удосконалення та передатестаційні цикли.

3. Рівні, ступені вищої освіти та освітні програми в ДУ «НІХТ ім.О.О. Шалімова» НАМН України

3.1 Підготовка здобувачів вищої освіти в ДУ «НІХТ ім.О.О. Шалімова» НАМН України здійснюється за відповідними освітніми (освітньо-професійними, освітньо-науковими) чи науковими програмами на таких рівнях вищої освіти:

- третій (освітньо-науковий) рівень;
- науковий рівень.

3.2. Прийом на навчання для здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти здійснюється на конкурсній основі відповідно до Правил прийому в аспірантуру ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України, які щорічно затверджуються Вченою радою ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України та оприлюднюються на сайті установи.

3.3. Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньо-наукової чи наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

- доктор філософії;
- доктор наук.

3.4. Особливості організації освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти регулюють Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ДУ«НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України та Положення про організацію освітнього процесу для аспірантів та осіб, які здобувають вищу освіту доктора філософії поза аспірантурою у ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України.

3.5. Види післядипломного навчання лікарів в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України включають:

- інтернатуру для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста за спеціальностями Хірургія, Анестезіологія та реаніматологія та Променева діагностика (у вигляді позаочного циклу підготовки);
- лікарську резидентуру (для здобувачів-іноземців) для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста за спеціальністю Хірургія згідно з переліком лікарських спеціальностей, затвердженим МОЗ України;

- перепідготовку- освіту дорослих, спрямовану на професійне навчання з метою оволодіння іншою (іншими) професією (професіями);
- підвищення кваліфікації - набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань;
- стажування - набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

3.6. Форми, вимоги та порядок організації заходів безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я визначаються Порядком організації безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

3.7. Підвищення кваліфікації лікарів - спеціалістів здійснюється в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України на циклах тематичного удосконалення, що передбачає підвищення кваліфікації з окремих розділів відповідної спеціальності.

3.8. Проведення професійного медичного стажування за межами закладу охорони здоров'я, де працює медичний працівник, визначає відповідне положення, затверджене наказом МОЗ України від 18.08.2021 №1751 «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 22 липня 1993 року №166».

3.9. Необхідний рівень кваліфікації лікаря-спеціаліста забезпечується поєднанням різних видів навчання, систематичною самоосвітою і постійною практичною роботою з отриманої спеціальності.

3.10. З метою забезпечення здобуття фахівцями у сфері охорони здоров'я професійних компетентностей під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, працівники ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України організують та проводять тематичні школи, семінари, науково-практичні конференції, конгреси, симпозіуми, з їзди, симуляційні тренінги, майстер-класи, курси з оволодіння практичними навичками, дистанційне навчання, у тому числі з використанням електронних навчальних ресурсів тощо.

За проведення заходів (участь в заходах) безперервного професійного розвитку з освітньою складовою співробітникам ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України зараховується навчальне навантаження, у тому числі за формами інформальної освіти.

3.11. Відповідно до стандартів вищої освіти в ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України» реалізуються освітньо-наукова й наукова програми вищої освіти зі спеціальності 222 Медицина.

3.12. Освітньо-наукова програма відповідної спеціальності 222 Медицина визначає:

- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;

- перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх вивчення (структурно-логічна схема);
- кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми;
- очікувані результати навчання (компетентності, знання, уміння й навички), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня та кваліфікації.

3.13. Нормативна тривалість навчання за освітньою програмою на підготовку доктора філософії в аспірантурі за спеціальністю 222 Медицина складає 4 академічних роки. Орієнтовне навчальне навантаження здобувача денної форми навчання з відривом від виробництва становить 60 кредитів ЄКТС на один академічний навчальний рік. Тривалість навчання за денною формою без відриву від виробництва може перевищувати термін навчання за денною формою без відриву від виробництва, але не більш як на 25%. Тривалість навчального року становить 9 місяців. Навчальний рік починається 1 жовтня і закінчується 30 червня.

3.14. Організаційно-методичне забезпечення організації навчального процесу за ЄКТС передбачає використання документів, регламентованих чинною нормативно-правовою базою у сфері вищої освіти. Перелік обов'язкових документів, які використовуються в навчальному процесі за кредитно-трансферною системою:

- стандарт вищої освіти (за наявності);
- освітня програма;
- навчальний план;
- робочий навчальний план;
- робочі програми навчальних дисциплін;
- силабус з дисципліни.

3.15. Процедури розроблення, оновлення, удосконалення й затвердження освітньо-професійних і освітньо-наукових програм в НІХТ імені О.О. Шалімова регулюються Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України. За розроблення та забезпечення впровадження в освітній процес обов'язкових документів, які використовуються в навчальному процесі за кредитно-трансферною системою відповідають завідувачі наукового відділу з функцією випускової кафедри.

3.16. За забезпечення якості освітньої програми відповідає її гарант.

4. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

4.1. Освітній процес в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;

- практична підготовка (практика);
- контрольні заходи.

4.2. Обсяг навчального навантаження здобувачів освіти встановлюється в кредитах. Кредит включає усі види навчальної діяльності здобувача освіти: лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, всі види консультацій, індивідуальну, самостійну роботу, підсумковий контроль, підготовку до атестації здобувачів вищої освіти, практично-орієнтованого іспиту, виконання, всі види практик, або інші види діяльності, пов'язані з оцінюванням. Кредит, таким чином, базується на повному навантаженні здобувача, пов'язаному з виконанням навчальних планів і програм, а не обмежується лише аудиторними годинами.

4.3. Основними видами навчальних занять в ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України є:

- лекція;
- практичне, семінарське заняття;
- лабораторні заняття;
- індивідуальне навчальне заняття, консультація;
- науково-дослідна робота.

4.4. Лекція - основна форма проведення навчальних занять у ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу, методично скеровує та визначає основний зміст усіх інших видів навчальних занять. Лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем. Тематика курсу лекцій визначається програмою навчальної дисципліни або програмою та планом циклу підвищення кваліфікації. Лекції читають лектори - професори та старші дослідники (доценти), а також допускається читання лекцій співробітниками, що мають наукові ступені та/або досвід науково-педагогічної і практичної роботи, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій. Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях –лекційних аудиторіях. Лектор зобов'язаний дотримуватися навчальної програми щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до слухачів. Лектор у концентрованій, логічно витриманій формі повідомляє слухачам новий або структурує вже відомий навчальний матеріал, а особи, які навчаються, активно його сприймають. За способом проведення лекції розрізняють: інформаційні, проблемні, лекції-провокації, лекції-дискусії, лекції-консультації тощо. План і організаційна структура кожної лекції мають обговорюватись на засіданні методичної комісії з функціями випускової кафедри. Лекція як вид навчального заняття може проводитись очно або дистанційно.

4.5. Лабораторне заняття - форма проведення навчального заняття, на якому здобувачі освіти поглиблюють теоретичні знання з дисципліни (циклу), оволодівають методикою проведення дослідів (експериментів), а також проводять їх особисто під керівництвом викладача, набувають

практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, устаткуванням, апаратурою тощо. Лабораторні заняття проводяться в умовах реального професійного середовища (наприклад, у наукових лабораторіях). Перелік тем лабораторних занять визначається навчальною програмою дисципліни чи планом циклу підвищення кваліфікації. Допуску здобувачів освіти до лабораторних занять передують інструктаж із питань охорони праці й техніки безпеки. Заміна лабораторних занять іншими видами навчальних занять не дозволяється. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості здобувачів освіти (слухачів/інтернів) до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення індивідуального звіту (протоколу) виконаної роботи та його захист. Отримані оцінки за окремі лабораторні заняття враховуються під час виставлення підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

4.6. Практичне заняття - форма проведення навчального заняття, на якій детально розглядаються теоретичні положення навчальної дисципліни (програми циклу підвищення кваліфікації), формуються вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань, тобто професійні компетентності. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними, наочними засобами навчання, муляжами, фантомами тощо. Перелік тем практичних занять визначається навчальною програмою дисципліни або планом циклу підвищення кваліфікації. Практичне заняття у здобувачів вищої освіти включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок шляхом перевірки їх самостійної роботи під час підготовки до заняття, мотивацію, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, розв'язування завдань з їх обговоренням, їх перевірку, оцінювання. Отримані здобувачем освіти оцінки за окремі практичні заняття враховуються під час виставлення підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. Проведення практичного заняття у слухачів/інтернів ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі: тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх слухачами на занятті. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок слухачів, постановку загальної проблеми та її обговорення, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

4.7. Семінарське заняття - форма проведення навчального заняття, при якій викладач організує дискусію (колективне обговорення) навколо попередньо визначених тем та/або проблемних питань, що виникли у здобувачів освіти (слухачів/інтернів) чи сформульовані викладачем. До семінарських занять здобувачі освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів, доповідей, ессе тощо). Таким чином, вони набувають навичок письмового і усного оформлення матеріалів, написання рефератів, вміння висувати і захищати наукові положення та

висновки. Семінарські заняття спрямовані на поглиблення та систематизацію знань здобувачів освіти, організацію та підвищення рівня автономності їх самостійної пізнавальної діяльності, формування оціночних суджень. На кожному семінарському занятті викладач оцінює якість виконання здобувачами освіти завдань, їх виступи, активність, уміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Методику проведення семінарського заняття (семінару-бесіди, семінару-заслуховування, семінару-диспуту тощо розробляють ті викладачі, котрі його проводять). Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни чи планом циклу. Семінарське заняття може відбуватись як очно, так і заочно (дистанційно), що визначається планом циклу або за пропозицією викладача чи слухачів. Комунікації між викладачами і слухачами під час семінарського заняття (дискусії), у разі проведення його заочно (дистанційно), здійснюються у синхронному режимі і забезпечуються передачею відео, аудіо, графічної та текстової інформації.

4.8. Індивідуальне заняття - індивідуальне навчальне заняття, що проводиться з окремими здобувачами освіти з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні навчальні заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін. Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю визначаються індивідуальним навчальним планом.

4.9. Консультація - вид навчального заняття, під час якого здобувач вищої освіти (слухач/інтерн) отримує від викладача пояснення щодо окремих теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування; відповіді на конкретні запитання у межах навчальної програми. Консультація може бути індивідуальною або колективною залежно від того, консультиє викладач здобувача освіти з питань, що пов'язані із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної програми. Час, відведений для проведення консультацій, визначається навчальним планом. Консультація може відбуватись як очно, так і заочно (дистанційно). Консультація, яка проводиться заочно (дистанційно), може відбуватись в асинхронному режимі (електронною поштою, у форумі) або у синхронному режимі (чат, аудіо, відеоконференція).

4.10. Самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час і включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до лекцій та інших видів навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку кваліфікаційної роботи, науково-дослідну роботу тощо. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача освіти, визначається навчальним планом вивчення конкретної дисципліни. Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни (освітнього компонента, циклу) визначається

відповідною робочою програмою. Навчальний матеріал, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни (освітнього компонента) для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносить на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, що вивчався під час проведення навчальних (аудиторних) занять.

ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України надає можливості здобувачам здійснювати самостійну роботу в науково-технічній бібліотеці, навчальних аудиторіях, лабораторіях установи, тощо.

4.11. Практична підготовка осіб, які навчаються в ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України, здійснюється в структурних підрозділах ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, які мають необхідне обладнання та відповідають програмам практики.

4.11.1. Метою практичної підготовки є оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, формами організації й знаряддями праці в галузі їх майбутньої професійної діяльності, формування на базі одержаних знань професійних умінь і досвіду прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових та виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

4.11.2. Залежно від конкретної спеціальності, цілей освітньої програми та/або вимог стандартів вищої освіти можуть проводитися різні види практик, зокрема: навчальна, клінічна, педагогічна тощо. Перелік усіх видів практик і терміни їх проведення визначаються навчальним планом.

4.11.3 На час проходження практики здобувачам освіти забезпечуються робочі місця, безпечні й нешкідливі умови праці відповідно до освітніх програм. Під час проходження практики забороняється використовувати працю здобувачів для цілей, непередбачених освітньою програмою.

4.12. Науково-дослідна робота - є невід'ємною складовою наукової та освітньої діяльності НІХТ імені О.О. Шалімова і першим етапом у підготовці наукових кадрів. Вона є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою, сприяє розширенню загального та професійного світогляду. Координуючими органами організації науково-дослідної роботи здобувачів освіти є Рада молодих учених, методичні комісії наукових відділів з функціями випускаючих кафедр та Вчена рада ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

4.12.1. Науково-дослідна робота здобувачів освіти поділяється на три основні види залежно від змісту і характеру проведення:

- науково-дослідна робота, яка передбачена навчальними планами і програмами та є обов'язковою (науково-дослідна робота здобувачів освіти на освітньо-науковому та науковому рівнях в аспірантурі та докторантурі або поза їх межами);
- науково-дослідна робота здобувачів освіти, що доповнює освітній процес (поза межами безпосередньої освітньої програми);

- наукові дослідження здобувачів освіти, які проводяться в позааудиторний час разом з науковцями ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України.

4.12.2. Основними завданнями організації науково-дослідної роботи здобувачів освіти в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України є:

- проведення власного наукового дослідження під час навчання в аспірантурі або докторантурі (або під час здобуття кваліфікації доктора філософії або доктора наук поза їх межами);
- залучення здобувачів освіти до науково-пошукової діяльності на різних етапах навчання;
- мотивування науково-дослідної роботи здобувачів освіти, ознайомлення їх з науковими методами пізнання, забезпечення творчого засвоєння навчального матеріалу;
- пропаганда серед здобувачів освіти різних форм наукової творчості відповідно до принципу єдності науки і практики, формування інтересу до наукових досліджень як основи опанування новими знаннями;
- озброєння здобувачів освіти різноманітними методами й прийомами самостійного розв'язання наукових завдань;
- залучення обдарованих здобувачів освіти до цілеспрямованої науково-дослідної роботи в різних наукових підрозділах ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України;
- співпраця з іншими закладами вищої освіти та науковими установами, вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду організації науково-дослідної роботи з упровадженням передових форм і методів наукового дослідження в роботу ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України;
- виховання патріотичного ставлення молоді до досягнень вітчизняних наукових шкіл та наукової школи ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України на основі спадкоємності між поколіннями;
- організація й проведення різних наукових заходів наукових семінарів і конференцій, конгресів, дискусійних клубів, симпозіумів, шкіл молодих дослідників тощо).

4.12.3. Основними формами науково-дослідної роботи здобувачів освіти в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України є: підготовка та публікація наукових статей, монографій, підручників, тез доповідей, участь в наукових конференціях різного рівня (інститутських, регіональних, всеукраїнських та міжнародних), у міжнародних програмах, конкурсах, грантах.

4.12.4. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується Вченою радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України протягом двох місяців з дня зарахування. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

5. Планування освітнього процесу

5.1. Організація навчання в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України на рівнях вищої освіти здійснюється відповідно до Графіку освітнього процесу здобувачів вищої освіти, який визначає: календарні терміни семестрів, навчальних занять, екзаменаційних сесій, практик, атестацій і канікул на кожний рік підготовки.

5.2. Графік освітнього процесу здобувачів вищої освіти в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України за всіма формами навчання на наступний навчальний рік розробляється науково-організаційним відділом і затверджується наказом директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

5.3. На підставі сформованого графіку науково-організаційний відділ розробляє розклад занять для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на наступний навчальний рік. Розклад занять вводиться в дію наказом директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та розміщується на офіційному веб-сайті установи.

5.4. Розклад навчальних занять регламентує організацію освітнього процесу в ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, і складається на підставі робочих навчальних планів з урахуванням реальної чисельності здобувачів.

5.5. Планування проведення циклів неформальної освіти здійснюють завідувачі структурними підрозділами ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України у періоди, що не накладаються на розклад занять здобувачів вищої освіти.

5.6. Навчальні календарні плани циклів тематичного удосконалення, передатестації, стажування, інтернатури лікарів розробляються науково-організаційним відділом щорічно.

5.7. Освітній процес в сфері вищої освіти за очною формою навчання організовується за семестровою системою: осінній семестр триває з 1 жовтня по 31 січня, весняний семестр триває з 1 лютого по 30 червня. Протягом одного навчального року здобувач освіти навчається на відповідному навчальному курсі. Закінчення навчання здобувача освіти на конкретному

курсі оформлюється наказом директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України про переведення його на наступний курс навчання (за умови повного виконання здобувачем освіти навчальних планів).

5.8. Сукупна тривалість навчання здобувачів вищої освіти упродовж навчального року не може перевищувати 44 тижні. Навчальний тиждень - складова частина навчального часу здобування освіти тривалістю не більше 45 академічних годин (1,5 кредити). В ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України навчальний тиждень складається з 5 навчальних днів. Тривалість навчального дня - не більше 8 академічних годин для очної форми навчання без відриву від виробництва та 6 академічних годин для очної форми навчання з відривом від виробництва. Тривалість академічної години - 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин. При проведенні пари без перерви її тривалість становить 80 хв.

5.9. Для здобувачів вищої освіти встановлюється наступний графік навчальних занять: I пара - 9.00-10.20; II пара - 10.30-11.50; III пара - 12.35-13.55; IV пара - 14.05-15.25; V пара - 15.35-16.55; VI пара - 17.00-18.20; VII пара - 18.30-19.50; VIII пара - 20.00-21.20.

5.10. Загальну відповідальність за організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти покладено на завідувачів наукових відділів з функціями випускових кафедр.

5.11. Планування освітнього процесу післядипломної освіти лікарів в ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України здійснюється за алгоритмом:

- адміністрація ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України надсилає до управління охорони здоров'я обласних державних адміністрацій перелік назв циклів спеціалізації і підвищення кваліфікації, що плануються;
- заклади охорони здоров'я, на підставі потреби в післядипломній підготовці лікарів (тематичному удосконаленні, передатестаційних циклах), складають план-заявку на наступний рік за встановленою формою і до 1 червня надсилають її до ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та до МОЗ України;
- щоб поліпшити планування післядипломного навчання, усунути дублювання циклів підвищення кваліфікації, ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України щороку надсилає до МОЗ України на затвердження проекти навчально-виробничих планів на наступний календарний рік;
- МОЗ України затверджує складені ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України плани-рознарядки місць на цикли підвищення кваліфікації лікарів;
- відповідно до плану-рознарядки місць на цикли підвищення кваліфікації лікарів ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України до 15 грудня надсилає до обласних закладів охорони

здоров'я путівки на перше півріччя; до 15 травня - на друге півріччя поточного року.

5.12. Навчальні та робочі навчальні плани ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України

5.12.1. Навчальний план є нормативним документом ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України, який визначає перелік і обсяг навчальних дисциплін (освітніх компонентів), логічну послідовність їх вивчення, види та терміни контролю, розподіл навчальних годин за видами занять і форму атестації.

5.12.2. Навчальні плани складаються на основі відповідної освітньої програми й графіку навчального процесу окремо для кожного рівня вищої освіти та форми її здобуття на весь термін навчання.

5.12.3. Робочі навчальні плани складаються на основі відповідних навчальних планів на кожен рік підготовки за відповідною освітньою програмою з метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування освітнього процесу й закріплення навчальних дисциплін (освітніх компонентів) за певними науковими відділами з функцією випускових кафедр на наступний навчальний рік.

5.12.4. Навчальні й робочі навчальні плани розробляються науковими відділами з функцією випускових кафедр із залученням, за потреби, представників інших підрозділів. Координацію діяльності наукових відділів з функціями випускових кафедр здійснює гарант відповідної освітньої програми.

5.12.5. Навчальні плани затверджуються Вченою радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

5.12.6. Робочі навчальні плани затверджуються заступником директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України з наукової роботи.

5.12.7. За організацію освітнього процесу у науковому підрозділі з функцією випускової кафедри, виконання навчальних планів, здійснення контролю за якістю викладання навчальних дисциплін (освітніх компонентів), навчально-методичною й науковою діяльністю працівників відповідає завідувач відділу.

5.12.8. Підготовка лікарів в інтернатурі проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі програм підготовки в інтернатурі, та навчальних планів, затверджених Вченою радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України. Примірні програми підготовки в інтернатурі розробляються групами експертів за спеціальностями та затверджуються МОЗ.

5.12.9. Післядипломне навчання лікарів здійснюється відповідно до розроблених структурними підрозділами та затвердженими в установленому порядку Вченою радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України навчальних планів і програм післядипломного навчання, в яких сформульовано мету навчання, контингент слухачів, зміст, обсяг та форму підвищення кваліфікації, розподіл годин, відведених на вивчення розділів

навчальної програми, перелік практичних навичок, які вдосконалюватимуться (набуватимуться), вид контролю.

5.13. Індивідуальна освітня траєкторія

5.13.1. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти реалізується через вільний вибір видів, форм здобуття вищої освіти, освітньої програми, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання.

5.13.2. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти визначається через його Індивідуальний навчальний план.

5.13.3. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти формується, здебільшого, на кожен рік навчання з урахуванням особистого вибору здобувачем навчальних дисциплін і відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план здобувачів вищої освіти ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

5.13.4. Індивідуальний навчальний план визначає обсяг навчального навантаження здобувача з урахуванням усіх видів навчальної й наукової роботи, визначає форми контролю результатів навчання, і є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.

5.13.5. Обрання здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі не менше 25 % (за весь період навчання) обсягу освітньої програми, за якою вони навчаються, здійснюється відповідно до Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

5.13.6. За виконання індивідуального навчального плану персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти, а його невиконання у встановлені графіком навчального процесу терміни є підставою для відрахування здобувача.

5.13.7. Реалізація права здобувачів на академічну мобільність регулюється Положенням про академічну мобільність у ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

6. Оцінювання та визнання результатів навчання

6.1. Система оцінювання у ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України відповідає вимогам Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, розглядається як інструмент визнання успішного завершення здобувачем освіти обов'язкових видів навчальної діяльності й досягнення програмних результатів навчання за окремими освітніми компонентами/навчальними дисциплінами і освітньою програмою загалом.

6.2. Принципи та політики оцінювання

- об'єктивність;
- систематичність і системність;
- плановість;

- єдність вимог і методики оцінювання;
- відкритість, прозорість;
- доступність і зрозумілість.

6.3. Конкретні умови змісту, методики проведення та оцінювання всіх форм контролю з окремої дисципліни, практики, курсу визначаються гарантом програми, викладачами, схвалюються методичними комісіями структурних підрозділів та відображаються відповідно в робочій програмі навчальної дисципліни чи курсу, методичних вказівках тощо.

6.4. Для оцінювання результатів навчання здобувачів проводяться контрольні заходи, які визначають відповідність рівня набутих здобувачами знань і умінь, сформованих компетентностей вимогам освітніх програм, та забезпечують своєчасне корегування освітнього процесу.

6.5. В освітньому процесі ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України використовуються такі основні види контрольних заходів: базисний, поточний, календарний і підсумковий контроль.

6.5.1. Базисний контроль (самоконтроль), який є первинною формою контролю знань слухача/інтерна, забезпечується системою тестування і пакетами тестових завдань для самотестування.

6.5.2. Поточний контроль успіхів здобування освіти щодо засвоєння навчальної програми циклу може здійснюватись у форматі тестування, оцінки виконання контрольних або практичних робіт, співбесід, підготування рефератів, та участі у семінарах (дискусіях), ділових іграх тощо.

6.5.3. Підсумковий контроль знань, умінь і навичок, набутих слухачем у процесі навчання за програмою післядипломної освіти у вигляді екзаменів або заліків, здійснюється відповідно до чинних нормативно-правових актів.

6.6. Система оцінювання знань здобувачів освіти з кожної дисципліни визначаються Освітньою програмою та не можуть замінюватися на інші протягом дії програми.

6.7. Здобувачі освіти допускаються до складання контролю з дисципліни, якщо з цієї дисципліни ними повністю виконані всі види рооїт, передбачені робочим навчальним планом та робочою навчальною програмою.

6.8. Оцінювання результатів навчання на циклах спеціалізації включає атестацію з використанням атестаційних комп'ютерних тестових програм за відповідними спеціальностями, які затверджені з урахуванням вимог МОЗ України, визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за відповідною спеціальністю.

6.9. Для визначення рівня засвоєння програм циклів тематичного удосконалення лікарів з терміном навчання 1 місяць передбачено підсумковий іспит. Для визначення рівня засвоєння програми циклів тематичного удосконалення лікарів передбачено підсумковий іспит, який складається з: тестування; оцінки практичних навичок в симуляційних умовах (в симуляційних центрах, на манекенах тощо), якщо програма навчання передбачала вдосконалення або набуття практичних навичок;

вирішення клінічних завдань. Слухачам, які виконали програму і успішно склали іспит, видається посвідчення про проходження циклу встановленого зразка.

6.10. Організацію та проведення іспитів на передатестаційних циклах (для провізорів та професіоналів з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я) у НІХТ імені О.О. Шалімова регламентує Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах, затверджене наказом МОЗ України 18.05.1994 № 73 (зі змінами).

6.11. Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувана освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання. (Для галузі знань 22 Охорона здоров'я максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення кожної освітньої компоненти, становить 200, у тому числі за поточну навчальну діяльність 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю 80 балів (на підставі листа МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014).

6.12. У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу він має право подати апеляцію в день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я директора інституту.

6.13. Особливості атестації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії та доктора наук в НІХТ імені О.О. Шалімова регулюється окремим положенням.

7. Інформаційно-методичне забезпечення освітнього процесу

7.1. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу є важливою й необхідною умовою якісної підготовки здобувачів освіти та включає: документи наукових відділів з функціями випускових кафедр; документи зі спеціальностей і освітніх програм; навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін (освітніх компонентів).

7.2. Функції, діяльність і документальне забезпечення наукових відділів з функціями випускових кафедр регламентує Типове відповідний структурний підрозділ НІХТ імені О.О. Шалімова .

7.3. Основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни є робоча програма навчальної дисципліни. Усі навчально-методичні матеріали дисципліни розробляються відповідно до затвердженої робочої програми.

7.4. Розробку та оновлення навчально-методичного комплексу дисципліни, контроль за якістю викладання навчальної дисципліни забезпечує науковий відділ з функцією випускової кафедри.

7.5. Робочі програми навчальних дисциплін не є об'єктами авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права. Інші складники навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни можуть бути об'єктами

авторського права, якщо вони є творами у галузі науки, літератури та/або мистецтва, зазначеними у ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права або у Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

7.6. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни зберігається у паперовому (електронному) вигляді у науковому відділі з функцією випускової кафедри в окремій папці; у паперовому (електронному) вигляді - у науково-організаційному відділі ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України. Здобувачам освіти має бути забезпечений вільний та зручний постійний доступ до навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни (з урахуванням вимог законодавства щодо інформації з обмеженим доступом)

7.7. Повний комплект (робоча програма, конспект лекцій, пакет комплексних контрольних робіт) навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни (освітнього компонента), повинен бути розміщений на сервері ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

7.8. Перелік основних документів, що забезпечують організацію післядипломного навчання, наведений у додатку до цього Положення.

8. Учасники освітнього процесу

8.1. При здійсненні освітнього процесу в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України викладачами можуть бути співробітники, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра.

8.2. При здійсненні освітнього процесу в ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України робочий час викладачів становить 36 годин на тиждень (скорочена тривалість робочого часу) і включає час виконання ними навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків. Норми часу навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи визначає Положення про планування та облік педагогічного навантаження наукових працівників в НІХТ імені О.О.Шалімова .

8.3. У разі неможливості заезпечення освітнього процесу наявними штатними працівниками, у окремих випадках, вакантні посади викладачів можуть замінюватися за трудовим договором.

8.4. Права й обов'язки залучених до освітнього процесу наукових працівників визначаються законодавством України, трудовим договором (контрактом), посадовою інструкцією та нормативною базою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

8.5. Здобувачі освіти мають права й обов'язки, передбачені законодавством України, нормативною базою ДУ «НІХТ імені О.О.Шалімова» НАМН України та договором (контрактом) укладеним між ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України і особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання.

8.6. Здобувачі вищої освіти повинні виконувати графік освітнього процесу згідно з навчальним планом спеціальності та обраною формою навчання, набувати знання систематично впродовж усього семестру (року, терміну навчання).

8.7. Здобувачі освіти набувають знання як під час аудиторних занять, навчальних і виробничих практик, так і самостійно (у т.ч. під керівництвом викладачів).

9. Прикінцеві положення

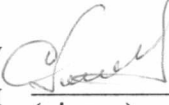
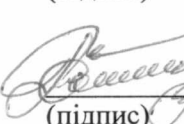
9.1. Це Положення, зміни й доповнення до нього затверджуються вченою радою ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України та вводяться в дію наказом директора ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

9.2. Вимоги Положення обов'язкові для виконання всіма учасниками освітнього процесу ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

9.3. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на посадових осіб ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України відповідно до їх функціональних обов'язків.

9.4. Порядок реалізації окремих пунктів Положення може бути визначено окремими положеннями, що стосуються відповідного напряму освітньої діяльності ДУ «НІХТ імені О.О. Шалімова» НАМН України.

ПОГОДЖЕНО:

Начальник управління персоналом та документообігу	відділу	 (підпис)	<u>Вухвар С.В</u> (прізвище, ініціали)	"27" 01. 2020 р.
Провідний юрисконсульт		 (підпис)	<u>Скайко С.М</u> (прізвище, ініціали)	"22" 01. 2020 р.

Перелік основних документів, що забезпечують організацію післядипломного навчання у структурному підрозділі

1. Навчальний календарний план циклів спеціалізації, тематичного удосконалення, передатестації, стажування та інтернатури лікарів (провізорів) (на рік) (форма плану комплектування циклів Ф-12).
2. Навчальні плани та програми циклів, затверджені в установленому порядку (форма навчального плану та програми циклу спеціалізації Ф-3; форма навчального плану та уніфікованої програми передатестаційного циклу Ф-13/1, форма навчального плану та програми циклу стажування Ф-13/2, форма навчального плану та програми циклу тематичного удосконалення Ф-13/3).
3. Звіти відділу з навчально-методичної роботи (річні) (копії) (Ф-14).
4. Протоколи засідань методичної комісії відділу (за її наявністю) (оригінали) (Ф-15).
5. Методичні розробки лекцій (Ф-16), практичних (Ф-16/1) та семінарських (Ф-16/2) занять, методичні вказівки для слухачів/інтернів на практичне заняття (Ф-17), тези лекцій наукових працівників.
6. Еталони відповідей до практичних навичок, затверджені вченою радою інституту (Ф-18).
7. Екзаменаційні білети до циклів та білети до заліків (для циклів тривалістю 0,25 та 0,5 місяця), затверджені вченою радою інституту (Ф-19).
8. Індивідуальний план роботи викладача.
9. Журнал реєстрації слухачів циклу (Ф-20).
10. Документи поточного циклу:
  - 1) робочий план циклу та педагогічне навантаження працівників відділу (Ф-20/1);
  - 2) протокол вступної конференції (Ф-20/2);
  - 3) тематичний план лекцій, практичних та семінарських занять на циклі (Ф-20/4);
  - 4) табель відвідування занять слухачами;
  - 5) журнал обліку відвідування та виконання навчальних завдань слухачами;
11. Документи циклу, що закінчився:
  - 1) робочий план циклу та педагогічне навантаження працівників відділу (Ф-20/1);
  - 2) протокол вступної конференції (Ф-20/2);
  - 3) тематичний план лекцій, практичних та семінарських занять на циклі (Ф-20/4);
  - 4) табель відвідування занять слухачами;

- 5) журнал обліку відвідування та виконання навчальних завдань слухачами;
- 6) звіт куратора;
- 7) виконання робочого плану та виконання педагогічного навантаження працівників відділу (Ф-20/5);
- 8) протокол заключної конференції слухачів циклу (Ф-20/6);
- 9) результати аналізу анкетування слухачів щодо оцінки якості викладання (копії) (форма анкети Ф-20/7);
- 10) протокол засідання екзаменаційної комісії зі складання іспиту з оволодіння практичними навичками (Ф-20/8);
- 11) протокол засідання екзаменаційної комісії зі складання теоретичного іспиту (Ф-20/9);
- 12) протокол засідання екзаменаційної комісії зі складання заключного іспиту (Ф-20/10);
- 13) відомість про отримання посвідчень та свідоцтв (сертифікатів) про закінчення циклу (Ф-20/12);
12. Перелік документів практичної частини інтернатури, які залишаються в папці циклу:
  - 1) протокол вступної конференції (Ф-20/2);
  - 2) список інтернів загальний (Ф-22);
  - 3) список інтернів по групах;
  - 6) результати базового контролю знань та його аналіз;
  - 8) таблиць відвідування занять;
  - 9) журнал обліку відвідування та виконання навчальних завдань лікарями-інтернами;
  - 10) графік чергувань інтернів у відділенні (Ф-23);
  - 11) протокол знань та вмінь за комп'ютерними тестуючими програмами;
  - 16) результати аналізу анкетування оцінки якості викладання за спеціальністю в інтернатурі (форма анкети Ф-28);
  - 21) протокол заключної конференції (Ф-20/6);
  - 22) реферат лікаря-інтерна (Ф-31);
  - 23) щоденник лікаря-інтерна (Ф-32).
13. Акт перевірки бази стажування лікарів - інтернів (Ф-33).
14. Журнал обліку відпрацювань пропущених занять слухачами та інтернами (Ф-34).